

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA .....

Prețul abonamentului:	
Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9 "
Pe un pătr. r. de an	4 1/2 "
Un număr	35 bani

Manuscrisele, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărați și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisele nu se înapiază.

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei.

SOLIA

Majestății Sale Regelui,

cătră bănațeni, cuprinsă în răspunsul dat P. S. Sale Domnului Episcop al nostru, cu ocaziunea investiturii.

„Ai cinstea să fii urmașul vrednicului nostru Mitropolit Primat și Ți-am încredințat cu bucurie toiagul arhipăstoresc fiind sigur că vei păstra cu râvnă roadele muncii înaintașului Prea Sfinței Tale, pentru buna îndrumare sufletească a binecredincioșilor și iubiților noștri bănațeni, căroro Te rog se le duci călduroasele și părinteștile Mele mângăeri, sperând că în curând voi avea plăcerea să-i cercetez împreună cu Regina și Familia Mea“.

*

Cu multă bucurie și mulțămită omagială aducem la cunoștința publică cuvintele de mângăiere ale Majestății Sale adresate iubiților Săi bănațeni, și speranța, pentru noi fericitoare, că se va satisface ardoarei sufletului nostru bănațan a putea vedea în mijlocul nostru pe Părintele iubiților și ducioasa mamă a poporului român, pe Majestățile Lor Regele și Regina și înalta Familie regală.

*

Am publicat în fruntea foaiei îmbucurătoarea veste, că Majestatea Sa gloriosul Rege al nostru trimite *călduroasele și părinteștile Sale mângăieri binecredincioșilor și iubiților Săi bănațeni* pe lângă speranța, că în curând vor fi cercetați de Majestatea Sa și augusta Familie regală.

Prea Sfinția Sa întorcându-se dela festivitatea investiturii, carea s'a îndeplinit — fiind de față Majestatea Sa grațioasa noastră Regină și Altetele Lor principesa Mărioara și principele Nicolae — după ceremonialul prescris, a ținut să vestească în sfânta biserică catedrală Duminecă în 21 Martie a. e., în cadrul unei cuvântări referitoare la însemnătatea Duminecei sfinței Cruci, vestea îmbucurătoare a fericitoarei visite regale, cece din greșeli tehnice s'a omis a se accentua în notița din rubrica „Știri“ ale foaiei noastre despre predicile P. S. Sale din Dumineca primă și a treia din s. Post.

Dând expresiunea deosebitei noastre bucurii pentru grațioasa mângăiere regală și pentru preainalta vizită pusă în perspectivă, publicăm în cele următoare cuvântarea Prea Sfințitului nostru Episcop rostită cu ocaziunea festivității investiturii.

*Majestatea Voastră;
Adorată Regină;
Altetele Voastre!*

Ochii sufletului meu privesc în negura trecutului pentru ca să poată vedea în loată splendoarea ei grandiositatea fericitului moment de astăzi.

Un destin vrăjmaș a urmărit neamul nostru românesc și biserica noastră străbună dreptcredincioasă, sub care urmărire a avut să sufere cumplit, dupăcum o dovedesc aceasta paginile istoriei. Mă mărginesc la eparhia mea a Caransebeșului, de carea sun legat atât prin naștere, cât și în urma poziției mele arhierestii.

Ajunsese sub influența unei ierarhii străine, carea întinzându-și brațul ei înădușitor, eparhiei Caransebeșului îi rămăsese numai numele. Influența acestei ierarhii a fost atât de dăunătoare naționalității noastre,

incât se pornise în curent de desnaționalizare. Provedința dzească însă a trimis pe Moisi al bisericii noastre, în special al bisericii noastre bănățene, pe nemuritorul Andrei Șaguna, desrobitorul bispricii noastre ortodoxe din țara Ungarie și în special a eparhiei Caransebeșului. S'a reînființat episcopia Caransebeșului și eliberată de cătușele nefirești ale unei ierarhii străine de neamul nostru, în legătura Mitropoliei noastre Transilvaniene pe baza organizării noastre bisericesc constituțional a pășit pe calea progresului atât pe teren național, cât și bisericesc — școlar.

Eliberați eram de ierarhia nouă nepretinoasă, dară eram încătușați politicește aflându-ne sub stăpânire nouă vrăjmoasă, a cărei maximă era: „divide et impera” și în măsura progresului nostru cultural și economic se intențiau și măsurile de suprimare, care aveau tendința desființării noastre naționale. Biserica ni-a fost scutul nostru până ce ne trimise Dzeu pe un alt Moisi în persoana Majestății Voastre. Majestatea Voastră a sfărâmat cătușele noastre politice, a dărâmat păretele, ce despărtea națiunile, și iată, ce privilegii minunate!, razele blânde ale soarelui vivificator al României s'au revădit în noi și arhieriei noastre, nu mai au rămas în mintea unni doșnitor străin pentru de a ne jurământ de fidelitate, ci se prezintă gloriosului Rege al tuturor românilor pentru de a primi toiagul arhipăstoresc.

Cu inimă smerită dau mulțumită lui Dzeu, că m'a încredințat, ca cu omagială supunere să mă prezentes înaintea Majestății Voastre, glorios Rege al tuturor Românilor, pentru a lua în primire, toiagul arhipăstoresc.

Dară, în cupa de fericire, ce i-mi este dată de grația lui Dzeu, se amestecă și un strop de pelin, și nu a-și fi vrednic de demnitatea mea arhierescă, dacă n'aș face amintire de această cu toată supunerea omagială și sinceritatea, ce o dărește un Arhieriu Regelui său. Acest strop de pelin este durerea fiilor mei suferitești din teritoriul Timișului și Torontalului, — care se repercutează în sufletul meu, — cari au rămas dincolo de linia demarcațională, și astfel sunt cuprinși de temerea dismembrării lor și de a ajunge iarăși sub dominațiune străină.

Am trebuit se ating această înaintea Majestăților Voastre, părinte și mamă duiosă a poporului nostru românesc, știind, că va servi ca balsam răcoritor pe rana lor suferescă.

Mulțumind din tot sufletul meu pentru grația regală cu carea a fost confirmată alegerea mea de episcop al eparhiei Caransebeșului și cu carea mi-se încredințează astăzi toiagul arhipăstoresc, declar, că i-mi voiu să împlin datoria mea de Arhieriu față de înaltul tron al Majestății Voastre și față de biserică noastră ortodoxă.

Să trăiți Majestate!, trăiască Majestatea Sa adorată noastră Regină!, trăiască și înflorască augusta Casă domniloară!, trăiască în veci scumpă noastră Românie și în cadrele ei, înflorască sfânta noastră biserică!

Fiindecă în aceeași zi, 16/29 Martie a. c. și deodată au fost investiți și I. P. S. Sa arhieriscopul Chișineului și Hotinului Gurie Grosu și P. S. Sa episcopul reînființatei episcopii a Oradiei mari, Roman Ciorogariu, Majestatea Sa

Regele s'a adresat în o cuvântare către toți trei ierarhii cu următoarele grațioase cuvinte:

Prea Sfințiți Părinți,

„Cu o deosebită bucurie sufletească salut ziua de astăzi când pot încredința cărja păstorală conducătorilor sufletești ai eparhiilor ortodoxe dela cele două hotare ale poporului român, pe Nistru și spre Tisa, care până acum au îndurat o viață aspră sub stăpânirea străină.

„Fiți bine veniți în Casa noastră a poporului român liber, care cu mari jertfe și grele suferinți a finit sus steagul neamului românesc spre a putea la plinirea vremii să întindă mâna fraților apăsăți vărsându-și pentru ei sângele fără nici o cruțare. Oprim cu dragoste nemărginită. Casa aceasta și trebuie să ne fie cu atât mai scumpă, pentru că e numai a noastră și pentru că suntem stăpâni a ne-o face și mai frumoasă și mai puternică după înțelepciunea și puterea care ne sunt hărăzite dela Dumnezeu.

Înalt Prea Sfințite Arhieriscopie Gurie,

„Plină de mulțumire este pentru Noi clipa aceasta în care jumătate din binecredincioșii creștini ai vechii Moldove își primesc întărirea capului bisericii lor dela urmașul vechilor Voevozi, întâiul Rege al României unite.

„Cu durere înăbușită vedeam cum de un veac se călca în picioare cel mai sfânt drept al oricărui credincios de a-și avea slujba religioasă în limba sa părintească. Cu inima sfâșiată priveam cum se smulg fiii pământului moldovenesc și ai nației noastre, spre a-i înstrăina până în Caucas și la marginele cele mai de răsărit ale Sibiriei.

„Noi, Români, cari dădusem și Noi culturii rusești capete luminate, Noi cari i-am dat pe nemuritorul Mitropolit al Kievului, Petru Movilă, care a pūs o piatră de temelie în organizarea bisericii rusești, noi, marea majoritate a ortodocșilor basarabeni, după moartea lui Gavriil Bănulescu, acel fiu al Ardealului ajuns mitropolit al Basarabiei, n'am mai fost socotiți vrednici pentru treapta înaltului arhieriscop al bisericii basarabene, căci dela Gavriil Bănulescu, în curs de 100 de ani, pe scaunul arhipăstoresc al Basarabiei au stat numai străini, aduși aici în scopul bine hotărât de a stărpi vechea biserică și limba moldovenească.

„Se înțelege, dar de ce Mă bucur din tot sufletul încredințând astăzi cărja arhieriscopală, drept după 100 de ani dela răposarea celui din urmă arhieriscop român Gavriil Bănulescu, Înalt Prea Sfințit. Tale odraslă din puternicul arbor al țării române de peste Prut, care deși lipsită de școală și de biserică națională, a știut să păstreze, ascunsă în jurul vetrii sale, limba și datina românească.

„Din mila Domnului, acum nu mai este cine să pună bețe în roata românească, precum spuneă unul din ultimii arhiepiscopi străini ai Basarabiei, când înalt Sfinția Ta Te sileai să tipărești și să răspândești lumina sufletească în limba națională, pentru care ai suferit și surghiunul din Basarabia. Sunt bine încredințat că împreună cu întreg clerul ortodox îți vei da silinți și mai mari pentru readucerea la limba națională a atâtor sate și oameni cu nume vechi românești, cari prin sila împrejurărilor și-au pierdut graiul strămoșesc, apropiind căl mai mult sufletul lor de sufletul nostru și întărind pentru vecie sfânta unire între cele două maluri ale Prutului, aclamată cu atâta însuflețire acum trei ani de sfatul Țării, pentru mărirea și tăria întregului neam românesc, deapurarea nedespărțit.

Prea Sfințite Episcopos Iosif,

„Ai cinstea să fii urmașul vrednicului nostru Mitropolit Primat și Ți-am încredințat cu bucurie toiagul arhipăstoresc fiind sigur că vei păstră cu răvnă roadele muncii înaintașului Prea Sfinției Tale, pentru buna îndrumare sufletească a binecredincioșilor și iubitorilor noștri bănățeni, cărora Te rog să le duci călduroasele și părinteștiile Mele mângâieri, sperând că în curând voi avea plăcerea să-i cercetez împreună cu Regina și Familia Mea.

Prea Sfințite Episcopos Roman,

„Cu deosebită bucurie Ți-am încredințat cărja episcopala ca o răsplată binemeritată pentru munca ce ai desfășurat întru apărarea drepturilor acestei străvechi episcopii române, rămasă văduvită de arhipăstor timp de peste două secole. După o viață întreagă de suferinți și de aprigă luptă pentru drepturile naționale încălcate sub vitregă putere străină, Ți-a fost sortită mulțumirea de a fi alesul care va pune din nou temelii acestei episcopii, renăscută după veacuri de umilință și răbdare a blândului și harnicului popor român din spre câmpia Tisei.

„Atoptuternicul Ți-a apărut viața împotriva loviturii dușmanului ascuns în mijlocul nostru. Să rugăm pe bunul Dumnezeu să Ți dăruiască încă mulți ani, spre a fi începător fericit al acestei noi episcopii și a întări sufletele credincioșilor, cari Te-au avut și până-acum bun și iubit părinte suflețest.

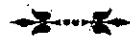
Prea Sfințiți Părinți,

„Mulțumindu-vă din toată inima pentru mărturisirile de dragoste ce Ne adăceți Reginei, Mie și Familiei Mele, cu cuvinte așa de călduroase, Vă urez la toți o binecuvântată și rodnică păstorie.

„Acum mai mult ca oricând datorii suntem să ne închinăm toate puterile întru propovăduirea credinței mântuitoare, a faptelor întemeiate pe iubirea aproapelui și păcii obștești, la adăpostul căreia să

„putem lecui rănila trecutului, pregătind roadele binecuvântate ale marilor jertfe ce ni s'au cerut de vremile grele prin cari am străbătut. Să punem la o parte nemulțumirile mărunte și trecătoare, și ca niște fii buni ai patriei, să ne înălțăm sufletele către binele permanent al scumpei noastre Români.

Publicăm acest răspuns majestatic ca pe un prețios document istoric.

Combaterea adventismului și a bolșevismului.

(Sfârșit)

Ca partid politic are un program complet de revindecări economice-politice și sociale; și între mijloacele de înfăptuire se servesc de presă și propaganda verbală, cum și de un strâns și foarte complex număr de asociații, sindicate, comisii, comitete etc., cu legătură centrală, un adevărat organism. Au o editură socialistă, librărie, tipografie, colportaj, deci toate mijloacele unei pedagogii moderne de ordin social.

Uimăresc cu multă sărguință și tenacitate educația masselor pe care le sugestionează. Le transformă conștiințele, le toarnă în suflete alte idei morale, alte concepții despre viață. Sunt stăpâni pe conștiința maselor, pe care de educă pentru că la momentul oportun să se poată servi de ele când vor încerca atacul general de cucerirea societății.

Pretențiunile socialistilor sunt fără margini. Ei au trecut dela revindicările economice, prin echilibrarea mijloacelor de producție și de distribuție, la revindicări social-politice externe, intolerante.

Experiența ce se vede acolo unde au reușit, trebuie să deschidă ochii fiecărui român și să vadă marele pericol pe care-l aduce cu sine bolșevismul dela noi.

În Rusia se poate face orice experiență fără pericol național. Cine se încumetă a străbate toată imensitatea acestei țări? Pe câtă vreme la noi o mișcare bolșevică nu însemnează altceva decât prăbușirea completă a României Mari, vișul de aur al tuturor Românilor.

Toți dușmanii din afară și din năuntru se vor scula uniți, ca fiarele se vor arunca asupra noastră, spre a ne svârși într'o nouă robie milenară.

Acesta este cuvântul pentru care orice inimă românească trebuie să lupte contra bolșevismului să-l stărpească din mijlocul pașnicului nostru popor.

Armata, școala, presa, literatura, politica, familia, societatea, dar mai ales biserica trebuie să prevină și să combată întinderea bolșevismului.

Biserica trebuie să-și facă această datorie căci este și pentru ea un interes dintre cele mai mari.

Masele bolșevice nu sunt decât blajinii credincioși ai bisericii, cari în citirile și cântările sfinte își găseau înțelesul și direcția vieții.

Acum acești fi pierduți își îndreaptă pumnii către buna lor mamă, sfânta biserică.

Care bolșevic mai are conștiință creștină? Care mai crede în Dumnezeu? Care mai respectă datinile religioase? Și dacă bătrânii bolșevici se mai găsesc într-o luptă de conștiință între ce au învățat în casa părintească, care era creștină, și între noile valori morale și idealuri de viață ce li-se impun în suflete, apoi nu trebuie să uităm că noile generații de socialiști sunt complect pierdute pentru biserică. Aceștea sunt agresivi față de religie și prin aceasta de două ori periculoși.

La baza socialismului stă o concepție materialistă despre om și lume; socialiștii sunt ateii. De câte ori socialiștii noștri nu și-au îngropat morții fără preot în cântecele internaționale a 3-a? Câte certuri n'au fost între preoți și socialiști pe câte un mort?

Și dacă preotul a biruit s'a datorit sprijinului acelor elemente din familia mortului a căror conștiință a rămas încă creștină.

Mai pre sus de toate bolșevismul este cea mai gigantică încercare de formarea unei noi conștiințe a omenirii. Cel întâi lovit este biserica. Socialiștii atacă biserica, atacă preoții, atacă religia prin întruniri, prin presă și prin multe lor broșuri.

Acesta este bolșevismul declarat, organizat, pe care-l vezi și pe care poți să-l apreciezi și să-i socotești primejdiile. Mai este însă un bolșevism neorganizat, care se manifestă individual, ocazionat de multiplele întâmplări și ciocniri ale vieții. Este manifestat acest bolșevism sub forma unei nemulțumiri cu tot ce este. Transpunerea societății dintr-o situație dinaintea războiului în care viața era ușoară și sigură, într-o altă situație după război în care viața este grea, iar egoismul omenesc ajuns la apogeul lui, provoacă în sufletul fiecăruia o stare de nemulțumire.

N'ar fi periculoasă această nemulțumire generală, provocată de lipsă și de mizerie, dacă n'ar sta la pândă bolșevismul organizat, care să speculeze în folosul său mizeria și nemulțumirea. Dar nemulțumirea și mizeria nu-i numai fatală, ca urmare a războiului, ea mai este provocată de acei ce înfrâng poruncile creștine, legile țării și speculează în diferite chipuri. Și aceștia prin

egoismul și lipsa lor de conștiință creștină contribuie la nașterea și propagarea bolșevismului.

* *

Cum ne putem apăra de bolșevismul organizat și de cel neorganizat?

În primul rând trebuie ca statul să-și mențină neșturbită autoritatea sa. Tot cel care lovește în autoritatea statului face servicii bolșevismului. Statul are mijloace de a interveni imediat și decisiv și a aplica sancțiunile sale. El are rolul medicului care în caz grav aplică bisturiul sau antisepticul foarte caustic. Cu aceasta însă lucrul nu este terminat, trebuie întărit organismul să reziste boalei, trebuiesc luate măsuri igienice să nu se mai ivească boala.

* *

Printre ceilalți factori, biserica are aci mare rol. O conștiință creștină nu poate fi nici odată contaminată de bolșevism. Deci combaterea bolșevismului nu-i decât aplicarea unei pedagogii creștine și cu alte mijloace decât cele ce le oferă simpla oficiere a serviciilor divine. Între aceste mijloace numărăm o presă religioasă, literatura religioasă, felurite asociațiuni creștinești.

Când toată lumea va fi cu adevărat creștină când statul va pune la baza legilor sale principiile creștine, nu vor mai fi asupritori și asupriți, nu vor mai fi speculanți, nu vor mai fi egoiști feroci, ci se va întrona un echilibru, o frăție și o armonie.

Față de epidemia bolșevismului biserica fără îndoială că trebuie să vadă realitatea lucrurilor și să ia măsuri în consecință.

Așa au făcut bisericile catolice și protestante din Austria, Cehoslovacia, Bavaria, Prusia, Saxonia față de bolșevismul care încercase a da lovitură în acele țări, dar care a fost înlăturat.

Aceiași datorie o are și biserica noastră. Până acum însă nu s'a lucrat nimic pe acest teren eu obiectiv și metode bine determinate.

Munca bisericii în acest sens trebuie să înceapă de urgență cu osebire în acele orașe unde sunt centre industriale. Clerul ar trebui în special să se ocupe de educația creștină a acelor lucratori cari sunt constituiți în sindicate naționale, fiindcă numai prin contra curente produse între lucrători se poate lupta contra bolșevismului și se pot înlătura grevele.

Pentru astfel de activitate nu se poate recomanda de cât mijloacele pedagogiei creștine pentru formarea și stăpânirea conștiințelor.

Discuțiile din conferințele preotești vor forma începutul fericit al unei activități clericale anti-adventiste și antibolșevice și noi îi dorim tot succesul.

T. P. Păcescu.

Cuvântare

rostită în 28 Ianuarie a. c. în conferința preoțască a tractului Bocșa montană la „Chemarea Duhului sfânt“.

„Voi vă veți întrista, dară întristarea voastră se va schimba în bucurie“... (Ioan, 16, 20).

*Prea Onorate Domnule Protopop!
Iubiților în Hristos Frați!*

Dacă aruncăm o privire asupra lumii acesteia, plină de răutate și stricăciune; dacă pătrundem în sinu familiilor preoțești, chiar și a celor mai favorizate de soarte, aproape pretutindeni nu vedem decât inimi zdrobite de durere și ochi înecați în lacrimi... Din toate părțile aproape se aud suspine și tânguiri pricinuite de suferințele și încercările acestei vieți aproape insuportabile, împlinindu-se astfel cuvintele Mântuitorului: „Voi vă veți întrista, dară întristarea voastră să va schimba în bucurie“.

Bine să luăm seama, fraților, la aceste cuvinte, căci deși primele aruncă dezolarea în inimele noastre, cele din urmă ne însuflă o dulce și caldă nădejde! Întristarea, lacrimile și durerea sfășie inimile noastre astăzi, dupăcum fierul plugului sfășie, despică sinul pământului. Dacă noi însă vom căuta să sămănam în aceste brazde ale încercării sămânța curată a răbdării și a rezignației, întristarea noastră de azi se va schimba în mâine în bucurie și dupăce am sămănat în lacrimi, cu lege vom în veselie!...

De altcum nu vorbesc aici despre marile încercări ale vieții, cari nu se întâmplă decât rar în cursul unei existențe, ori de schimbările sortii, cari aruncă deodată în cea mai neagră mizerie pe cei ce trăiau din beșug. Nu voiu vorbi nici de acele mari nenorociri, cu cari dreptatea dumnezeiască lovește câte odată nu numai familii, chiar națiuni întregi, ci, rămânând credincios programului stabilit și însărcinării primite în ședința comitetului Asociației „Andrei Șaguna“ a clerului metropoliei noastre și indigitațiilor primite dela Prea Onoratul Domn protopop tractual, prea vrednicul prezident al despărțământului Bocșa dela această ideală „Asociație“, voiu încerca să vorbesc — întrucât îmi permit modestele mele puteri corporale și spirituale — despre acea cardinală întrebare sau problemă, ce a cauzat întristarea, lacrimile și durerea noastră de azi și cum să ne întocmim noi viața noastră de păstori sufletești, ca întristarea noastră să se schimbe în bucuria, pe care cu drept cuvânt am așteptat-o în aceste vremuri de mărire națională!?

Și dacă în cadrul acestei cuvântări va trece peste puterile mele de a lămuri pe deplin această întrebare, întocmai dupăcum îmi șoptește inima mea, Vă rog să-mi ferțiți, fraților, această slăbiciune, și judecați dreaptă judecând, să luați în considerare insuficiența mea pregătire în această materie atât de vastă și de o capitală importanță din viața clerului și a poporului nostru!...

Totuș Vă rog, ascultați-mă cu atențiune, căci „lucruri de cinste voi grăi“ și voiu încerca să mă achit cu destulă demnitate de această sarcină nu tocmai ușoară, luată pe umeri mei slabi de a cuvânta Frațiilor Voastre, între cari unii se pot mândri cu frumoase succese pastorale și a căror faimă de renumiți vestitori al cuvântului a trecut de mult, departe peste hotarele acestui tract protopopesesc!...

Iubiților în Hristos Frați! Timpul prezent își are vederat fizionomia sa proprie: eforturile și curentele sale deosebite. Rătăcirii și pericole noi, cari în veacurile trecute ori n'au existat de loc, ori nu în această măsură, apar neconținut pe orizontul creștinătății! Viața socială a primit în cele mai multe privințe alt caracter și această schimbare bruscă, scoasă la suprafață de marele războiu al lumii și al popoarelor, a trebuit să influențeze în mod bșug și asupra vieții bisericești. Simptomele acestor scăderi sociale complicate, e drept că le-au arătat unii bărbați de seamă ai bisericii noastre încă înainte de războiu, dară glasurile lor de o revoltă justificată nu erau luate în serios și se perdeau fără a fi ascultate „în frământarea nenorocită de preocupări materiale vi novate, ce înlăntuseră și înlăntuesc încă și astăzi ca un puternic paiangen aproape toată lumea“. Iar după ce războiul luasă sfârșit norocos în deosebi pentru noi cei asupriți și năcăjiți, lumea, care cu nădejde așteptase o intențivă viață bisericească și o nouă viață morală, cu îngrijorare aproape îngrozită privește astăzi la descompunerea socială și morală, căutând cu nedumerire leacuri repezi și tamăduire sigură.

Această îngrijorare nenorocită preocupă în mod serios atât pe marii ierarhi ai bisericii noastre strămoșești, ca pe tot atâția vrednici următori ai apostolilor Domnului nostru Isus Hristos, cât și pe bărbații noștri de stat, în mâinile cărora este depusă soarta acestei țări, ca și pe simplii cetățeni cinstiți, în sufletul cărora încă nu s'au ofilit deplin floricelele frumoase ale credinții, nădejdii și dragostei creștinești și cari discută zilnic această împrejurare cu multă amărăciune sufletească și cu o justificată îngrijorare! Căci dacă aruncăm numai o mică privire în jurul nostru, cu durere va trebui să vedem: desorientări curioase, frământări politice sterpe, instituțiuni în lăncezire, preocupări materialiste ultraanimalice; apoi lux și privațiuni, spoială de cultură strălucitoare, bogății imenze, ca și sărăcie înspăimântătoare — toate acestea frământate de cel mai păgănesc duh de viață egoistă și viernuind în cea mai cutezătoare lipsă de conștiință morală, — dupăcum foarte potrivit se exprimă în această privință venerabilul arhimandrit Visarion Puiu, rectorul seminarului din Chișinău!)

În asemenea împrejurări toate popoarele culte, căci doară această decadentă morală apasă toată lumea așa zicând, recurg acum la ajutorul unei instituțiuni deosebite, care are o atât de frumoasă menire socială și dispune de cele mai eficace mijloace de îndreptare, și aceasta este: *biserica!* Durere, tocmai în timpurile acestea mari ea este la noi instituțiunea cea mai urgisită și nebagată în seamă și nu știm: cu intențiune se practică aceasta, ori dintr'o regretabilă ignorare a menirei sau importanței sale sociale? O știe doară foarte bine și cel din urmă cetitor al unei gazete populare, că numai biserica singură este în stare să restabilească ordinea morală în lume. Fară biserică, fără religie și morală pretutinnenea am vedea numai haos și anarhie morală! O știu aceasta foarte bine și bărbații noștri de stat și numai un lucru ne pune în uimire: cum de nu a încercat până acum nici unul să preîntâmpine această catastrofă națională prin legi drastice, aplicate la timp și cu dreptate!?

Și fiindcă am zis că cea mai urgisită instituțiune a ajuns la noi astăzi biserica, Vă rog, răspundeți-mi acum, fraților, cine este acela, care suferă mai mult de pe urma acestor stări? Pe cine îl doare mai mult această împrejurare, dacă nu pe noi „mirii bisericii lui Cristos“, cari am ajuns să fim, alături de biserică, cea

mai urgisită tagmă de pe fața pământului, o advărată plagă a timpului nostru atât de stricată? „Ca niște gunoi ne-am făcut noi lumii și suntem tuturor lapădătura acum” — ca să mă folosesc de cuvintele acestea aspre ale marelui Pavel! (I. Cor. 4, 13).

Adânc mâhnit asupra acestui fenomen ne simțim și noi îndemnați să facem astăzi constatarea, la care a ajuns și fericitul Augustin, când a exclamat: „Lung timp nu mi-am putut explica, de ce-i ura față de preoți așa de generală. Noi nu facem nimăru, nedreptate, nu vătămăm pe nimenea, nu ne împropriem bun străin, ci ne dădăm viața binelui societății omenesti. De ce suntem tratați cu atâta ne iubire, încât cu anevoie se ține o conversațiune, în care să nu se du-mănască un episcop sau un preot? Dar eu am aflat deslegarea cimiliturii în prezicerea lui Isus: Acestea au să vă facă vouă, căci nu-l cunosc nici pe Tatal, nici pe mine!”⁹⁾ Ceeace l-a mâhnit pe acest s. Părinte încă atunci, în timpul acela barbar, se practică și azi, cu acea deosebire însă, că într'un grad cu mult mai mare și după un sistem oarecare. Poate că și invidia lumii pentru bunul înalt al dirigătoriei noastre pastorale, ce l-am primit noi dela Hristos, poate că și îndărătnicia întunerecului față de lumină sunt factorii cari contribuie la acesta, dar mai ales faptul, că prin valurile și furtunile vremilor din urmă, a înfricoșatului războiului mondial, trecând oamenii noștri, venind în atingere cu diferite popoare demoralizate, li-s-a stricat și lor moralul și s-au întors acasă „plini de moarte și otravă sufletească”. Simțim neconținut această otravă, în tot locul ne întâlnim cu ea. Ea este aceea, care „cască gura celor nebuni să ridice cârtiri contra preoției, să rădă de mucenicia, jertfele și suferințele noastre de ieri, a Moisirilor și Aronilor de ieri, cari neconținut îi îmbărbătam, îi sfătuim și le ținem trează credința și nădejdea în Canaan!” Ea este aceea, care a rănit adânc inimile noastre astăzi și suntem triști, încât cu drept cuvânt putem zice cu dreptul Iov: „Așteptat-am lumina și întunerecul căzu asupra-me, zilele suferinței ne-au cuprins” (Iov 30, 26—27)... Veți înțelege acum, fraților, că „pentru aceasta chiar s'a făcut nouă durere”; pentru aceasta „intristată este inima noastră și s'au întunecat ochii noștri”. (Ier. 5, 16—17).

(Urmează)

Ș T I R I

Personale. Prea Sfinția Sa Domnul episcop diecezan Dr. Iosif Traian Bațescu, însoțit de I. P. C. Sa Domnul arhimandrit Filaret Musta, s'a reîntors acasă. Joi în 1 Aprilie v. a. c. din București și dela Sibiu, unde a participat la ședințele conzistorului mitropolitan.

Miniștri noi. Guvernul Averescu s'a completat cu doi noi miniștri, pentru Ardeal: Dr. Petru Groza; iar pentru Bucovina: Dorimedont Popovici.

S. Sinod al bisericii noastre ortodoxe s'a întrunit la București în sesiunea sa de primăvară, discutând între altele, și proiectul de unificare al bisericii ort. române din întreaga țară.

Dela ședințele sf. Sinod. În ședințele sale de până-acum, Sinodul s'a ocupat și cu discuțiunea asupra

proiectului de lege întocmit de ministerul de războiu, privitor la organizarea preoției desemnată pentru trupe. S'a hotărât a se numi câte un preot de fiecare regiment, negreșit luându-se în considerație confesiunea religioasă căreia aparține majoritatea soldaților din acel regiment. Peste întreaga această preoție, va fi numit un episcop care va purta numele episcop de Alba-Iulia. Membrii Sf. Sinod s'au mai ocupat și cu chestiunea reorganizării învățământului superior al facultăților de teologie. În sfârșit cu prilejul celui de al doilea congres preoțesc care se ține la Sibiu, s'a dat citire următoarei telegramme primită astăzi: *I. P. S. Mitropolit Primat Miron, București, Sibiu.* Preoția ortodoxă română din mitropolia Transilvaniei întrunindu-se în al doilea congres al său, se simte mândră de a fi dat în persoana I. P. S. Voăstre în România întregită, pe cel dintâi mitropolit al Ungro-Vlahiei, care ne-a strălucit și ne-a povăuit și pe noi cei de dincoace de Carpați, în sânul sfânt al unității bisericești de odinioară, rănite de răutatea vremilor și a dușmanilor. Și în nădejdea reînchegării aceleiași vechi legături de unitate, pe care au de a o restabili vremea și chibzuințe serioase; Vă salutăm cu fiască supunere și Vă cerem dela Dumnezeu viață îndelungată și răvnă sfântă pentru zidirea trainică a casei lui Dumnezeu în mijlocul neamului românesc. (ss) *Dr. Vasile Saftu*, prezid. (ss) *Pompei Morușca*, secret.

Sărbătorile religioase, naționale și a aniversărilor familiei Regale, s'au reglementat după normele următoare: I. *Sărbătorile religioase* cari vor fi ținute de toate serviciile publice din întreaga țară, vor fi 1/14 Ian. *Sf. Vasile*; 6/19 Ian. *Botezul Domnului*; 7/20 Ian. *Sf. Ioan Botezătorul*; 2/15 Febr. *Întâmp. Domnului*; 25 Martie (7 Aprile) *Bunăvestirea*; Trei zile ale *Paștilor*; 21 Mai (3 Iunie) *Sfinții Constantin și Elena*; *Rusaliile* două zile; 29 Iunie (12 Iulie) *Sf. Ap. Petru și Pavel*; 20 Iulie (2 August) *S. Ilie*; 6/19 August *Schimbarul la față*; 15/28 August *Adormirea Maicii Domnului*; 8/21, Sept. *Nașterea Maicii Domnului*; 14/27 Sept. *Înălțarea Sf. Cruci*; 26 Oct. (8 Nov.) *Sf. Dumitru*; 8/21 Nov. *Sf. Arh. Mihail și Gavril*; 21 Nov. (4 Dec.) *Intrarea în biserică*; 6/19 Dec. *Sf. Nicolae*; 25—27 Dec. *Nașterea Domnului* (trei zile). — II. *Sărbătorile Naționale*: 10/23 Mai sărbătoarea națională întrunind comemorarea tuturor datelor memorabile din istoria neamului; *Înălțarea Domnului*; — Aniversarea eroilor morți cazuți pentru patrie. — II. *Aniversările familiei Regale* (în carea se va oficia Te-Deum în toată țara, dar fără suspendarea serviciului în oficiile publice): 22 Iulie (4 August) onomastica M. S. Reginei (Maria Magdalena); 11/24 August, nașterea M. S. Regelui; 3/16 Oct. nașterea A. S. R. Prințului moștenitor; 16/29 Oct. Nașterea M. S. Reginei.

Aviz. Primin: Cu 31 Martie a. c. s'au sistat toate carnetele destinate pentru călătoria pe C. F. R. cu prețul redus de 50% și vor fi înlocuite cu alte carnete proaspete de către Ministrul de comunicație din București. Deci toți acei P. St. preoți, cari pentru plecarea la Con-

⁹⁾ Reproducere: din „Viitorul” din Cernăuți anul 1909 Nr. 9.

gresul văduvilor din 12 Mai a. c. s'au anunțat la secretarul, părintele Victor Hahon în Hliboca (Bucovina), binevoiască a trimite cu mare urgență fotografiile lor (format mic) și taxa de 20 lei la adresa secretarului congresului, păr. Gh. Paunescu, strada Piscului Nr. 4 la București, ca acesta de urgență să exopereze cartele nouă pentru fiecare congresist. *Comitetul central al preoșilor văduvi din România-Mare.*

Convocare. P. T. membrii societății femeilor române pentru înfrumșetarea cimiterului din Caransebeș se convocă prin aceasta la, adunarea generală ordinară care se va țineă Duminecă în 11/24 Aprilie a. c. la orele 5 p. m. în localul *Casinei române* din loc având ca obiecte de pertractat: 1) Raportul comitetului asupra anului de gestiune expirat și prezentarea socoșilor. 2) Raportul comisiei de cenzurare, aprobarea socoșilor și darea absolutorului comitetului și comisiei de cenzurare. 3) Alegerea noului comitet. 4) Eventuale propuneri. Caransebeș, din ședința Comitetului ținută la 12 Aprilie 1921. Pentru Comitet: *Maria Dr. Lăbonțiu* m. p. presidentă.

Dărui. La serbarea școlară dată de școala primară de stat din loc, au încurs următoarele suprasolviri: Izidor Tătariu 8 Lei, Traian Alexandru 2 Lei, Nicolae Feneșan 20 Lei, Teodor Dragomir 14 Lei, Gheorghe Peptenariu 4 Lei, Eugen Vrajda 88 Lei, Ionescu profesor 8 Lei, A. S. 4 Lei, N. N. 5 Lei, Gheorghe Bona 5 Lei, Nicolae Sporea 5 Lei, Ludovic Palik 10 Lei, Arthur Lazits 20 Lei, Frideric Pauck 20 Lei, Nicolae Socaciu, tăbăcar 20 Lei, Gheorghe Wetzi capelan rom. cat. 20 Lei, Miron Oprean 20 Lei, Constantin Călțiu iun. 10 Lei, Leopold Radó 15 Lei, Doamna Szintay 4 Lei, Dr. Deutsch 4 Lei. Doamna Gettvan 8 Lei. Tuturora le mulțamește pentru aceste daruri *Diracțiunea școlii.*

Cronica culturală și literară.

În marea editură a „Cărții românești” din București au apărut următoarele noutăți literare: *În văltoare*, nuvele de A. Vlahuță, *Trăsura verde și Ceasuri de seara*, nuvele de I. Agârbiceanu, *Dintr'un colț al României Mări* de poetul bucovinean G. Rotică, *Renașterea Basarabiei* pagini din lupta pentru unitatea națională de Dr. Ion Mateiu, *Serenada din trecut*, comedie istorică, de Mircea Rădulescu, *Isus Mântuitorul* după s. Scriptură, în versuri populare de P. Dulfu și romanul *Urmărind idealul* de O. Tafrali. Se pot procura la Librăria noastră diecezană din Caransebeș.

În mișcarea noastră literară și culturală de dincoaci de munți, cele trei reviste: „*Transilvania*”, „*Lumina Femeii*” și „*Cele trei Crișuri*”, săvârșesc cel mai vrednic și frumos apostolat românesc. Scrise de cei mai de seamă scriitori recunoscuți și mai noi (N. Iorga, Bogdan-Duică, A. Bârseanu, Vasile Pârvan, I. U. Soricu, Gh. Ciuhandu, Sanda I. Mateiu, Emanoil Bacuța, Lucian Blaga, A. Cotruș ș. a.) aceste trei reviste n'au voie să lipsească de pe masa nici unui cărturar român. Le recomandăm cu toată căldura cetitorilor noștri. *Transil-*

vania apare lunar la Sibiu, Str. Șaguna 6, *Lumina Femeii* apare lunar la Cluj, Str. Eminescu 13, abonamentul anual 80 Lei, *Cele trei Crișuri* apare bilunar la Oradea-Mare, Str. Prințul Carol, Nr. 5, abonament anual 70 Lei.

Pentru toți ceice vor să cunoască frumoasa operă literară a marelui nostru poet Alexandru Vlahuță, le recomandăm cartea profesorului *Dr. V. Loichița: Alexandru Vlahuță, o pagină din istoria literaturii române, cu un adaus din opera poetului.* Autorul după o apreciere a activității literare a poetului, în jumătatea a doua a cărții ne dă modele de versuri și proză din opera lui Vlahuță, ca cetitorul având îndată la îndemână, bucați literare de o negrăită frumșețe, să judece singur strălucita gândire și simțire a marelui poet, care va rămânea totdeauna o mândrie a scrisului românesc. Tineretului nostru școlar din cursurile superioare ale liceelor, școlii normale, reale, și de alte categorii și oricărui alt iubitor de literatură română, le recomandăm cu toată căldura această carte, care se poate comanda la autor: *Dr. V. Loichița*, profesor, Caransebeș (Județul Caraș-Severin), Prețul, trimis înainte, e, 5 Lei plus 50 Bani pentru porto recomandat. *D.*

Convocare.

Domnii acționari ai **Tiglariei și societății de clădire soc. pe acții** din loc sunt invitați la a

26-a adunare generală ordinară

care se va țineă la **26 Aprilie ora 6 p. m. în localul Noii case de păstrare din loc.**

Ordinea zilei:

1. Alegerea a doi acționari spre autentificarea protocolului.
  2. Darea de seamă a Direcțiunii și comitetului de supraveghiere despre anul de gestiune, pertractarea bilanțului și distribuirea venitului net și darea absolutorului.
  3. Alegerea membrilor în direcțiune și comitetul de supraveghiere.
  4. Eventuale propuneri.
- Caransebeș, 1 Martie 1921.

Diracțiunea.

Observare: § 12 al statutelor sună: Ca să-și poată membrii valida dreptul de vot, acția trebuie să fie cel puțin cu 2 luni înainte de adunarea generală transcrisă pe numele proprietarului care voește să se folosească de drept, și cel puțin cu trei zile înainte de adunarea generală adecă până la 23 Aprilie a. c. la Noua casă de păstrare depuse.

CONCURSE.

Pe baza ordinațiunii Ven. Conzistoriu diecezan ddto 12 Februarie a. c. Nr. 315 Șc. ex 1921 se escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului de *invățător* la școala confesională gr. ort. română din comuna **Șipet** (protopresbiteratul Buziașului) cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „*Foaia Diecezană*”.

Emolumentele:

1. Salar în bani gata 500 Lei și întregirea salariului dela stat.

2. Locuința liberă cu 2 chilii, cuină, cămară, grajd și 400 st. □, grădina fructiferă pentru legumi.

3. Pentru conferința și adunarea generală dacă participă 15 Lei.

4. Pentru scripturistica 30 Lei pașal.

5. Dela înmormântări unde va fi poștit conform uzului 2 Lei.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua elevii și elevele de școală în toate cântările bisericești, a compune preliminarul bisericii și cultului, repartitia cultului, a compune socoțile bisericii și cultului pentru o sumă de 50 Lei pe fiecare an pe lângă emolumentele de mai sus.

Preferiți vor fi aceia, cari afară de instruirea elevilor și elevelor de școală în toate cântările bisericești, sunt în stare să instrueze și conducă cor vocal și cu adulții.

Rugăriile de reflectare la acest post adresate comitetului parohial să se înainteze Prea On. Oficiu protopesc gr. ort. român în Buziaș.

Recurenții sunt poștiti a se prezenta în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua alegerii.

Șișet din ședința extraordinară a comitetului parohial ținută în 28 Februarie st. v. 1921. 1—3

Petru Zimcea m. p. **Simion Popoviciu** m. p.
vicepreședinte. notariu ad. hoc.

În conțelegere cu mine: *Ioan Gheșia* adm. protopescb.

Pentru întregirea postului de *capelan* la parohia de clasa, III-a cu drept de succesiune pe lângă parohul Gheorghe Popa din **Greovați**, protopresbiteratul Oraviței, devenit vacant prin abdicare, se escrie concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în „Foaia Diecezană” conform ordinului konzistorial de ddo 30 Decembrie 1020 Nr. 3984 B ex. 1920.

Emolumente:

1. 10 jugere pământ și anume: 3. jug. arătură „Gaj”, 3 jug. arătură „Drumul Moldovei” respective „Războiu” dinspre sesiunea preotului Iuliu Loruțiu, 3 jug. „Dealul” de sub morminți dinspre luncă, 1 jug. livadă „Panădămoane” dinspre sesiunea preotului Iuliu Loruțiu.

2. $\frac{3}{8}$ parte din stola uzitată.

3. $\frac{1}{8}$ parte din birul parohial.

În lipsa de casă parohiată alesul va avea ase îngrijii singur de locuință, afară de aceea a-și plăti și darea după pământul cel folosește.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rugărea instruată conform normelor în vigoare Prea On oficiu protopresbiteral în Oravița-montană.

Sunt poștiti a se prezenta în s. biserică spre a-și dovedi dexteritatea în cântarea și oratoria bisericească cu prealabila incuviințare a Oficiului protopresbiteral, nu însă în ziua alegerii.

Greovați, din ședința comitetului parohial ținută în 22 Ianuarie (4 Februarie) 1921. 3—

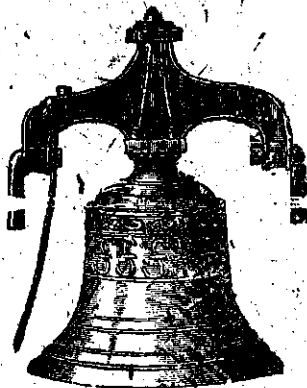
Sofronie Gacică m. p. **Const. Rușovean** m. p.
președinte. notariu.

În conțelegere cu mine: *Cornel Ștefan* adm. protopresb.

La „Tipografia și Librăria Diecezană”
din Caransebeș
se primesc

4 elevi

cu pregătire de două clase liceale sau civile și anume: 1 elev la Librărie și 3 elevi la Tipografie

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,
turnătorie de clopote
și fabrică de scaune de fer pentru clopote
TIMIȘOARA-FABRIC.

3—52

Calculări de preț să trimit gratuit.